

عنوان درس: پرستاری بیماریهای کودکان	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته پرستاری
تعداد واحد: ۳ واحد نظری	پیش نیاز یا همزمان: پرستاری کودک سالم
نیمسال تحصیلی:	تعداد دانشجویان:
محل تشکیل کلاس:	زمان شروع کلاس:
نام مدرس: مهناز حلیانی	مسئول طرح درس: سمیه زارع

● شرح درس:

در این درس با استفاده از مهارت های تفکر انتقادی و بر اساس فرآیند پرستاری و مراقبت خانواده محور، نحوه ارائه مداخلات مناسب برای رفع مشکلات سلامتی شایع در نوزادان و کودکان آموزش داده می شود. همچنین بر آموزش و نوتوانی خانواده و کودک تاکید می گردد. این درس در دو بخش اختصاصی نوزادان و اختصاصی کودکان بیمار ارائه می شود. لازم به ذکر است در تدریس اختلالات مربوط به سیستم های بدن بر اختلاف علائم و مراقبت ها در کودکان و بزرگسالان تاکید می گردد.

● هدف کلی:

کمک به دانشجو جهت تلفیق آموخته های قبلی خود در زمینه اثرات بیماری و بستری شدن بر کودک و خانواده، مفاهیم و روش های مراقبتی و کلیات تکامل بیولوژیکی سیستم های مختلف بدن به منظور ایجاد و توانایی بررسی و شناخت حالت های انحراف از سلامتی در نوزادان و کودکان و ارائه مداخلات مناسب پرستاری.

● اهداف اختصاصی:

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱- نوزاد پر خطر و خانواده

دانشجو باید قادر باشد:

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) تدابیر عمومی در نوزاد پر خطر را توضیح دهد.
- ۳) تدابیر پرستاری در نوزاد پر خطر را توضیح دهد.
- ۴) ارتباطات تسهیل کننده والدین و شیرخواران را شرح دهد.
- ۵) از فرآیند پرستاری به عنوان چارچوبی برای حمایت از والدین دارای نوزاد پر خطر استفاده کند.
- ۶) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۲- نوزاد با آنومالی های مادر زادی (اختلالات دستگاه عصبی و عضلانی حرکتی)

دانشجو باید قادر باشد:

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر پرستاری در نوزاد مبتلا به آنسفالوسل را توضیح دهد.
- ۳) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر پرستاری در نوزاد مبتلا به میکروسفالی را توضیح دهد.

- ۴) هیدروسفالی را تعریف کرده، پاتوفیزیولوژی، علائم، روشهای تشخیصی و تدابیر پرستاری قبل و بعد از عمل را توضیح دهد.
- ۵) اسپینالیفییدا را تعریف کرده و انواع آنرا توضیح دهد.
- ۶) مننگوسل و مننگومیوسل را تعریف کرده، تدابیر پرستاری و درمانهای قبل و بعد از عمل را توضیح دهد.
- ۷) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر پرستاری و آموزش به والدین در پا چماقی را شرح دهد.
- ۸) پاتوفیزیولوژی، علائم و درمانهای رایج و تدابیر پرستاری در نوزاد مبتلا به در رفتگی مفصل ران را شرح دهد.
- ۹) از فرآیند پرستاری بعنوان چارچوبی برای مراقبت از نوزادان دچار اختلالات عصبی و عضلانی حرکتی استفاده نماید.
- ۱۰) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۳- نوزاد با آنومالی های مادر زادی (اختلالات دستگاه گوارش)

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) پاتوفیزیولوژی انواع ناهنجاریهای مقعد و راست روده، علائم و تدابیر پرستاری آنرا توضیح دهد.
- ۳) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری از امفالوسل را توضیح دهد.
- ۴) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری قبل و بعد از عمل شکاف لب و کام را توضیح دهد.
- ۵) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری قبل و بعد از عمل آترزی مری را توضیح دهد.
- ۶) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری از فتق دیافراگمی را توضیح دهد.
- ۷) از فرآیند پرستاری بعنوان چارچوبی برای مراقبت از نوزادان دچار اختلالات مادرزادی دستگاه گوارشی استفاده نماید.
- ۸) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۴- نوزاد با آنومالی های مادر زادی (اختلالات دستگاه ادراری)

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) اکستروفی مثانه را شرح داده، پاتوفیزیولوژی، علائم، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری قبل و بعد از عمل جراحی آنرا توضیح دهد.
- ۳) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری از نوزاد مبتلا به هیپوسپادیاس و اپیسیپادیاس را توضیح دهد.
- ۴) انواع ابهام جنسی، پاتوفیزیولوژی، تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری در ابهام جنسی نوزاد را شرح دهد.
- ۵) پاتوفیزیولوژی، علائم و تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری در هیدروسل را شرح دهد.
- ۶) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۵- مشکلات متابولیک نوزادان سالم

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) پاتوفیزیولوژی، بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از شیرخوار مبتلا به فنیل کتونوری را شرح دهد.
- ۳) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، ارزیابی تشخیصی در گالاکتوزومی و تدابیر پرستاری از شیرخوار مبتلا را توضیح دهد.
- ۴) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از شیرخوار مبتلا به هیپوتیروئیدیسم را توضیح دهد.
- ۵) از فرآیند پرستاری بعنوان چارچوبی برای مراقبت از نوزادان دچار اختلالات متابولیک استفاده نماید.
- ۶) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۶- مراقبت خانواده محور از کودک طی بیماری و بستری شدن

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) استرسورهای بستری شدند بیمارستان و واکنشهای کودکان را شرح دهد.
- ۳) استرسورها و واکنشهای خانواده کودک بستری در بیمارستان را توضیح دهد.

- ۴) تدابیر پرستاری از کودک بستری در بیمارستان را بیان کند.
- ۵) آمادگی جهت بستری شدن در بیمارستان را شرح دهد.
- ۶) بررسی و مراقبت درد در کودکان را شرح دهد.
- ۷) خصوصیات رشدی و تکاملی پاسخ کودک به درد را بیان کند.
- ۸) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۷- مفاهیم کلی مرتبط با روشهای مراقبتی اطفال

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) اقدامات پرستاری جهت آماده کردن کودک جهت پروسیجرهای تشخیصی و درمانی را توضیح دهد.
- ۳) شیوه های مورد استفاده برای پیشگیری از عفونت و حفظ ایمنی کودک را توضیح دهد.
- ۴) شیوه های تغذیه مناسب برای تغذیه کودک را بکار ببرد.
- ۵) روشهای تغذیه از طریق گاوآژ گاستروستومی و وریدی را شرح دهد.
- ۶) شیوه های انجام تنقیه و مراقبت از استومی در کودکان را شرح دهد.
- ۷) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۸- مراقبت خانواده محور از کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) روند مراقبت خانواده محور از کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت را شرح دهد.
- ۳) تاثیر بیماری مزمن یا ناتوانی در وضعیت کارکرد و سلامت روانی اجتماعی کودک را توضیح دهد.
- ۴) اثر بیماری مزمن یا ناتوانی را در خانواده کودک توضیح دهد.
- ۵) سیستمهای حمایتی در دسترس برای والدین و کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت را برشمرد.
- ۶) اقدامات پرستاری برای کمک به تطابق بهتر خانواده با بیماری مزمن کودک را شرح دهد.
- ۷) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۹- آشنایی دانشجویان با مراقبت کودک در حال احتضار

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) اصول مراقبت تسکینی در کودکان در حال احتضار را شرح دهد.
- ۳) تدابیر پرستاری از خانواده و کودک مشرف به مرگ را توضیح دهد.
- ۴) ملاحظات اخلاقی جهت تصمیم گیری برای ختم زندگی را شرح دهد.
- ۵) درک و واکنش کودکان نسبت به مرگ را در سنین مختلف تکاملی کودک شرح دهد.
- ۶) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۰- اختلالات شناختی و حسی

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) عقب ماندگی ذهنی در کودکان و علائم و اتیولوژی آن را توضیح دهد.
- ۳) استراتژیهای پیشگیری از بروز عقب ماندگی ذهنی را با توجه به سه سطح پیشگیری در جامعه توضیح دهد.
- ۴) مراقبتهای پرستاری از کودک مبتلا به اختلالات شناختی را لیست کند.
- ۵) علائم، تظاهرات بالینی، اتیولوژی و تدابیر درمانی کودک مبتلا به سندرم داون را شرح دهد.

- ۶) علائم، تظاهرات بالینی، اتیولوژی و تدابیر درمانی کودک مبتلا به اختلالات بینایی و شنوایی را شرح دهد.
- ۷) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۱- اختلالات آب و الکترولیتها

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) اختلالات الکترولیت های مهم بدن را شرح دهد و اتیولوژی، تظاهرات بالینی، مراقبت و درمان و اقدامات پرستاری درباره اختلالات تعادلی را شرح دهد.
- ۳) روشهای جلوگیری از بروز عوارض درمان سیاهرگی را شرح دهد.
- ۴) اختلالات اسید و باز را توضیح داده و قادر به شناسایی علائم و روشهای مراقبتی آن باشد.
- ۵) اختلالات دستگاه گوارش را که منجر به بروز عدم تعادل مایعات و الکترولیتها می شود را توضیح دهد.
- ۶) شوک و پاتوفیزیولوژی مربوط به آن، علائم و روشهای درمان آن را توضیح دهد.
- ۷) صدمه قسمتهای مختلف بدن که ممکن است با شوک همراه باشد را توضیح دهد.
- ۸) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۲- اختلالات کلیوی

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به عفونت سیستم ادراری را توضیح دهد.
- ۳) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به ریفلاکس مثانه به حالب را توضیح دهد.
- ۴) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به تومور ویلمز را توضیح دهد.
- ۵) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به سندرم نفروتیک را توضیح دهد.
- ۶) اقدامات و اصول مراقبت قبل و بعد از اعمال جراحی کلیه را بر حسب فرآیند پرستاری انجام دهد.
- ۷) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۳- اختلالات تنفسی

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) عفونتهای مجاری تنفسی فوقانی را برحسب علت بروز، تظاهرات بالینی، درمان و اهمیت مراقبتهای پیشگیری کننده با یکدیگر مقایسه کند.
- ۳) انواع علائم، نشانه ها، درمان و مراقبت از بیمار مبتلا به پنومونی را توضیح دهد.
- ۴) انواع آسیبهای جسم خارجی و مراقبتهای لازم در انسداد راه هوایی را توضیح دهد.
- ۵) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به فیبروز کیستیک را توضیح دهد.
- ۶) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تدابیر درمانی و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به آسم را توضیح دهد.
- ۷) احیاء قلبی ریوی در کودکان را توضیح دهد.
- ۸) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۴- اختلالات سیستم گوارشی

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، درمان و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به هیرشپیرونک را توضیح دهد.
- ۳) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، درمان و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به ریفلاکس معده به مری را توضیح دهد.
- ۴) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، درمان و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به درهم رفتگی روده را شرح دهد.

- ۵) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، درمان و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به تنگی هیپرتروفیک پیلور را شرح دهد.
- ۶) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، درمان و تدابیر پرستاری از کودک مبتلا به بیماری سیلیاک را شرح دهد.
- ۷) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۵- اختلالات مادرزادی قلب

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) آناتومی و فیزیولوژی قلب طی دوران جنینی را شرح دهد.
- ۳) تغییرات بوجود آمده در سیستم قلبی عروقی بعد از تولد نوزاد را با دوره جنینی مقایسه کند.
- ۴) انواع بیماریهای مادرزادی قلبی، پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، درمان و تدابیر پرستاری مربوط به آن را شرح دهد.
- ۵) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تظاهرات بالینی، درمان و تدابیر پرستاری بیماران مبتلا به نارسایی احتقانی قلب را شرح دهد.
- ۶) پاتوفیزیولوژی، نحوه بررسی و شناخت، تظاهرات بالینی، درمان و تدابیر پرستاری بیماران مبتلا به سندرم کوازاکی را شرح دهد.
- ۷) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۶- اختلالات خونی

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) تاریخچه سلامتی و نحوه معاینات فیزیکی بیماران مبتلا به اختلال سیستم خونساز را بیان کند.
- ۳) علائم، نشانه ها، اتیولوژی، روشهای تشخیصی و درمانی آنمی فقر آهن را بحث کند.
- ۴) علائم، نشانه ها، اتیولوژی، روشهای تشخیصی و درمانی تالاسمی را بحث کند.
- ۵) علائم، نشانه ها، اتیولوژی، روشهای تشخیصی و درمانی هموفیلی را بحث کند.
- ۶) علائم، نشانه ها، اتیولوژی، روشهای تشخیصی و درمانی لوسمی را بحث کند.
- ۷) برنامه مراقبتی - آموزشی براساس فرآیند پرستاری برای بیماران مبتلا به اختلالات خونی تدوین کند.
- ۸) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

۱۷- اختلالات سیستم عصبی

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت نماید.
- ۲) چگونگی بررسی و معاینات بیماران با اختلالات سیستم عصبی را براساس محل درگیری توصیف نماید.
- ۳) علائم، نشانه ها و اتیولوژی و روشهای تشخیصی درمانی بیماران مبتلا به صرع را بحث کند.
- ۴) علائم، نشانه ها و اتیولوژی و روشهای تشخیصی درمانی بیماران مبتلا به تشنج ناشی از تب را بحث کند.
- ۵) علائم، نشانه ها و اتیولوژی و روشهای تشخیصی درمانی بیماران مبتلا به فلج مغزی را بحث کند.
- ۶) به سوالات با اشتیاق پاسخ داده و داوطلبانه در بحثها شرکت کند.

• روش آموزش:

به دلیل تعداد زیاد دانشجویان در یک کلاس، آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (ویدئو، اسلاید) انجام می گیرد. به منظور اثر بخشی آموزش و نیز ایجاد انگیزه در دانشجویان بخش پایانی هر جلسه به پرسش و پاسخ و در صورت لزوم کوئیز اختصاص داده می شود.

• امکانات آموزش بخش:

- کلاس مناسب

- وسایل و تجهیزات کمک آموزشی (اسلاید، ویدئو)

• منابع اصلی درسی:

- ونگ، درسنامه پرستاری کودکان، ترجمه سونیا آرزومانیانس، مهناز شوقی، مهناز سنجری " تهران: نشر جامعه نگر و سالمی گروه کودکان دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
- کودک بیمار: تهران، انتشارات نوردانش - طباطبایی چهر، م. مرتضوی، ح. (۱۳۸۱).
- درسنامه پرستاری کودکان: کودک بیمار، تهران: نشر سالمی. میرلاشاری، ژیلار. رسولی، مریم. (۱۳۸۶).
- پرستاری کودکان (کودک بیمار)، چاپ اول. تهران: انتشارات اندیشه رفیع.
- نلسون. مبانی طب کودکان: ترجمه علی اکبر ولایتی و همکاران، تهران، انتشارات پژمان، ۱۳۷۷
- تینا، ام ساندرام، راهنمای بالینی پرستاری بیماریهای کودکان: ترجمه هاجر اسماعیل زاده، قزوین، انتشارات چراغ، ۱۳۷۸
- بیماریهای کودکان، تهران، انتشارات دریا، ۱۳۷۵
- ویلی و وانک. پرستاری کودکان: ترجمه سونیا آرزومانیانس، تهران، انتشارات بشری، ۱۳۸۰
- مارلو: بیماریهای کودکان. سال ۱۳۷۹

pediatric. 7th edition Wong, Donna L & Hockenberry, Marilyn. (2008). Nursing of

- Ball, J, Bindler, R. Pediatric Nursing 3rd - Ed, Appleton's Lange & Schuster Comp (2003).

- Donna. W & ctal. Maternal child nursing care. 2nd ED. 2001.

- James, S.R., Ashwill, J.W, Droske, S.G. (2002) Nursing care of children. (7th ed).

- Schulte, E.B., Price. D.L. Gwin, Gwin, J.F. (2001).

- Thompson's Pediatric Nursing. (8th Ed.) Philadelphia: W.B. Saunders.

- Wong's. D. Nursing care of infant and children. 7th, ED, Mosby year inc (2003)

(کتابهای فوق آخرین ویرایش)

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

عزیزان دانشجو، توجه داشته باشید که با توجه به گستردگی و تنوع زیاد مطالب و از طرف دیگر محدودیت زمان، نقش استاد راهنمایی و تسهیل یادگیری است نه انتقال تمام و کمال محتوا، لذا یادگیری مؤثر مستلزم مطالعه و مشارکت فعال شما می باشد و انتظار می رود:

- به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه نمایید.
- به حضور منظم توأم با آمادگی در تمام جلسات درس اهمیت دهید. غیبت از کلاس در ارزشیابی تأثیر دارد.
- در بحثهای کلاس، و انجام تکالیف آموزشی فعالانه شرکت داشته باشید.
- غیبت دانشجو از کلاس تا سقف ۴/۱۷ در صورتی که موجه باشد در ارزشیابی دخالت داده نمی شود، غیبت های غیر موجه بیش از دو جلسه به ازای هر جلسه ۰/۲۵ نمره از نمره کل کسر خواهد شد.

• نحوه ارزشیابی:

۱. ارزشیابی بصورت کتبی
۲. شرکت دانشجو در بحثها.
۳. مقررات: حداقل نمره قبولی ۱۰ نمره
۴. تعداد دفعات مجاز غیبت کلاس ۴/۱۷ مجموع ساعات تدریس